

Лебідь О. М.

старша викладачка Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, кафедра методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін, майстер виробничого навчання Державного навчального закладу

"Буцький політехнічний професійний ліцей"

с. Буки, Черкаська обл., Україна

КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ПОГЛЯДИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Трансформація суспільно-економічного та культурно-політичного життя суттєво вплинула на сфери соціального буття, спонукала до трансформації культурного середовища населення, відмінного від попереднього періоду історичного розвитку країни.

На культуру окремої країни впливають процеси, які відбуваються всередині цієї країни а також і в усьому світі. Починаючи з таких подій, як здобуття Незалежності України і до вторгнення агресивного сусіда на територію нашої держави та пандемії – це все події, які радикально змінювали культуру жителів нашої держави, навіть за такий короткий проміжок часу. Інтернет, глобалізація призводить до ознайомлення з культурами різних націй та спонукає до обміну досвідом між ними.

Сьогодні культурологічні питання входять до сфери наукових інтересів Інституту проблем сучасного мистецтва та Інституту культурології Академії мистецтв України, наукових підрозділів університетів, вищих мистецьких навчальних закладів, наукових інститутів і центрів системи, підпорядкованої Міністерству культури України (Український центр культурних досліджень, Український державний інститут культурної спадщини, Державний центр театрального мистецтва ім. Леся Курбаса).

Тепер університети активно займаються дослідженням культурних процесів, тому що держава розуміє наскільки це важливо і що культура впливає на благополуччя окремого жителя та країни в цілому. Багато українських вчених, таких як І. Дзюба, М. Попович, С. Грица, М. Жулинський, І. Ляшенко, Л. Корній, Н. Герасимова-Персидська, І. Юдкін, М. Черкашина, Н. Корнієнко,

Ю. Афанасьєв, А. Лащенко та інші, одним із пріоритетних завдань культурологічної науки вважають дослідження різних аспектів художньо-естетичної прогностики, пов'язуючи її з проблемами державотворення.[1]

До культури відноситься кінематограф. Тепер кіно можна випускати на таких платформах, як Ютуб, і необов'язково чекати просування на телебаченні, яке може бути захоплено пропагандою. Неформальне кінооб'єднання Babylon'13 створили в Києві 2013 року. Кінорежисер, сценарист, продюсер і співзасновник Babylon'13 Володимир Тихий пригадує, що народження спільноти відбулося практично в один день під час Євромайдану. Саме тоді паразитарні політичні інститути РФ намагались впливати на нашу державу, маючи тут своїх людей при владі. Народ, виявивши це, розпочав боротьбу, відповідно це супроводжувалось активними культурними змінами. Саме викорінення паразитарних владних інститутів, які намагався накласти на нашу державу північно-східний сусід, призвело до того, що їм нічого більше зробити, як іти війною. Такі процеси впливали на всі сфери культурного життя.

Володимир розповідає, що невдовзі після початку вторгнення придумав із дружиною зняти фільм про один день війни в Україні. Вони організували одночасні зйомки в різних куточках і змонтували мозаїку переживань українців у різних обставинах у фільм One Day in Ukraine («День українського добровольця»). BBC зацікавилася ним, і його побачили близько шести мільйонів британців. Так фільми стають одним зі способів розповідати про Україну, щоб люди за кордоном більше розуміли, що відбувається на території України тепер, бо пропаганда ворогів також працює. На відміну від російських культурних цінностей, які насаджувались на території нашої держави, українцям притаманно більше показувати правду. Російський кінематограф більше любить фантазувати і показувати ефемерні явища, відволікаючись на НЛО, езотерику та фантастику, викривлену історію. Довгий час культура в Україні була під впливом так званого «братського» народу, тут було багато російських кінофільмів, музики. Після того, як сусідня країна показала, що вони ніякі не брати, якими себе досі буває називають, пішовши війною, український народ у рекордно короткий час

викорінює із своєї культури елементи, що стосуються агресивного сусіда. Це мова, фільми, музика та інший контент. Навіть релігійні переконання піддалися впливу: змінюються навіть свята, які святкувались в Україні за часи всієї незалежності: іде звернення до європейських традицій, таких, як святкування Різдва 25 грудня.

Особливо складно, коли герої зйомок гинуть, а відзняті матеріали стають пам'яттю про них. Так сталося із чоловіком з позивним Дон Карліоне, який пішов у військо, маючи дружину, дітей, а до війни жив у селі. Володимир вважає його образом людини, яка полишила цивільне життя, щоб захищати країну. [2]

Потреба українців сьогодні – у особливій увазі один до одного, емпатії і взаємопідтримці. Такою ж особливою має бути орієнтованість інституцій на людину та її внутрішні потреби у воєнний час. Травматичний досвід, шквал страшних новин, життя під виття сирен – усе це потребує певної компенсації, емоцій, вражень, які допоможуть вистояти. Тож культура приходить на допомогу, щоб створити живий простір для комунікації, діалогу, пізнання і обміну теплотою та душевністю. Сюди входить програмна діяльність, що включає діалогові, виставкові, музичні, кінематографічні, освітні проекти.

Література:

1. Волков С. Нові тенденції розвитку культурологічної думки в Україні. *Теорія та історія культурології*. С.86-91. URL: https://www.culturology.academy/wp-content/uploads/KD1_Volkov.pdf (дата звернення: 29.02.2024).
2. Культура під час війни. URL: <https://www.ukrainer.net/kultura-i-viyna-pivnich/> (дата звернення: 29.02.2024).
3. Про культуру на часі і поза ним. URL: https://lb.ua/blog/olha_viieru/571570_pro_kulturu_chasi_i_poza_.html (дата звернення: 29.02.2024).